

Enheten för EU:s inre marknad

YTTRANDE
2023-10-11 Dnr 2023/01027-2

Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Remiss av promemorian: Ändrade vägavgifter inom eurovinjettsamarbetet

Er ref Fi2023/02125

Kommerskollegium ansvarar för frågor som rör utrikeshandel, EU:s inre marknad och handelspolitik. Kommerskollegiums uppdrag är att verka för frihandel. Det innebär att vi verkar för fri rörlighet på den inre marknaden och för liberaliseringar av handeln mellan EU och omvärlden samt globalt.

Den remitterade promemorian gäller vägavgifter för tunga godstransporter vid användandet av vissa vägar. Ändringarna följer av ett protokoll om ändring av samarbetsavtalet om gemensamt uttag av vägavgift för tunga godstransporter vid användandet av vissa vägar, vilket Sverige undertecknat tillsammans med våra samarbetsländer, dvs. Danmark, Nederländerna och Luxemburg. Själva protokollet togs i sin tur fram i syfte att anpassa reglerna i vägavgiftssamarbetet till direktiv (EU) 2022/362 av den 24 februari 2022 om ändring av direktiven 1999/62/EG, 1999/37/EG och (EU) 2019/520 vad gäller uttag av avgifter för fordon för användningen av vissa infrastrukturer.

De ändringar som föreslås innebär en differentiering av vägavgifter utifrån bland annat fordons koldioxidutsläppsklass, samt en generell höjning av avgiftsnivåerna. Förslag finns även om att vägavgiftsplikten utvidgas till att omfatta lättare motorfordon från och med 2027.

Enligt vår bedömning aktualiserar det remitterade förslaget till viss del EU:s anmälningsprocedurer för varor och tjänster, som Kommerskollegium administrerar.¹ Nedan redovisas mer kring det bakomliggande resonemanget för den bedömningen.

¹ Kommerskollegium ansvarar för anmälningar avseende EU-direktiven 2015/1535 och det s.k. tjänstedirektivet 2006/123. Anmälan enligt tjänstedirektivet är dock inte aktuellt i detta fall eftersom transportfrågor är undantagna enligt artikel 2.2 (d).

Anmälan av tekniska föreskrifter

Enligt 20 § 6 p. förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet ska Regeringskansliet anmäla förslag till författningar i enlighet med de procedurer som följer av Sveriges EU-medlemskap eller av andra internationella överenskommelser, bland annat enligt proceduren i anmälningsdirektivet för tekniska föreskrifter, (EU) 2015/1535.²

Tekniska föreskrifter enligt anmälningsdirektivet är bl.a. krav på varors egenskaper eller provning, begränsningar av varuanvändning, bestämmelser om återvinning av varor samt vissa förbudsbestämmelser.³

Tekniska föreskrifter som inte anmälts fast de borde ha gjort det, saknar rättsverkan och kan inte tillämpas mot enskilda.⁴ Tekniska föreskrifter som genomför EU-lagstiftning behöver inte anmälas, om inte ett utrymme till nationella lösningar har utnyttjats.⁵

Finansdepartementet föreslår bl.a. att vägavgifter som tas ut för tunga godstransporter ska differentieras utifrån koldioxidutsläppsklasser. Från år 2027 föreslås också att även lättare godstransporter än i dag ska betala vägavgift. Ändringarna föranleds av att de fyra länder (inklusive Sverige) som ingår i ett vägavgiftssamarbete har beslutat om förändringar i samarbetsavtalet. De förändringarna är i sin tur föranledda av ändringar i det s.k. eurovinjettdirektivet.⁶

Skattemässiga och finansiella åtgärder kan omfattas av anmälningsplikt om de är knutna till tekniska föreskrifter och dessutom påverkar konsumtionen av produkterna. Ändringarna i lagen (1997:1137) om vägavgift för vissa tunga fordon och i vägtrafikskattelagen (2006:227) innebär att vägavgiftens och fordonsskattens storlek varierar beroende på fordonets koldioxidutsläppsklass och/eller storlek. Vi bedömer därmed att de är knutna till s.k. tekniska specifikationer.⁷ Det är sannolikt att denna ändring kan komma att påverka konsumtionen av tyngre fordon i vissa koldioxidutsläppsklasser.

Undantag kan göras från anmälningsplikten om åtgärderna syftar till att införliva en EU-rättsakt.⁸ Det framgår av promemorian att ändringarna görs för att uppfylla skyldigheterna i samarbetsavtalet om vägavgifter mellan Danmark, Sverige, Luxemburg och Nederländerna. De ändringar som införts i samarbetsavtalet genomfördes i sin tur för att säkerställa överensstämmelse med eurovinjettdirektivet.

² En annan procedur är den i enlighet med Världshandelsorganisationens (WTO) TBT-avtal (Agreement on Technical Barriers to Trade).

³ Anmälningsdirektivet artikel 1.1 (c), (d) och (f).

⁴ EU-domstolens dom i mål C-95/14, *UNIC* (2015) p. 29.

⁵ EU-domstolens dom i mål C-443/98, *Unilever* (2000) p. 29.

⁶ Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/62/EG av den 17 juni 1999 om avgifter för fordon för användningen av väginfrastrukturer. Se ändringsdirektiv (EU) 2022/362 av den 24 februari 2022 om ändring av direktiven 1999/62/EG, 1999/37/EG och (EU) 2019/520 vad gäller uttag av avgifter för fordon för användningen av vissa infrastrukturer.

⁷ Jfr anmälningsdirektivet artikel 1.1 c) och 1.1 f).

⁸ Anmälningsdirektivet artikel 7.1 a).

För det fall det rör sig om ett strikt genomförande av eurovinjettdirektivet behöver promemorians förslag inte anmälas till kommissionen. Om samarbetsparterna utnyttjat något eget handlingsutrymme vid ändringen av samarbetsavtalet bör dock förslagen i promemorian anmälas.

Åtgärder som införs för att uppfylla skyldigheter i internationella avtal kan i vissa fall vara undantagna anmälningsplikt.⁹ Vi bedömer dock att samarbetsavtalet om vägavgifter inte är ett sådant avtal som kan föranleda undantag från anmälningsplikten.

Vi rekommenderar att Regeringskansliet uppdrar åt oss att anmäla förslaget till kommissionen. ⁶

Anmälan av nya krav på tjänsteverksamhet

Av 20 § p 6 förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet följer att Regeringskansliet ska anmäla förslag till författningar i enlighet med informationsförfaranden som följer av Sveriges medlemskap i EU. Ett sådant förfarande föreskrivs i tjänstedirektivet avseende nya eller förändrade krav på tjänsteverksamhet.¹⁰

Tjänster på transportområdet¹¹ omfattas inte av tjänstedirektivets tillämpningsområde.¹² Kommerskollegium bedömer att de tjänster som regleras i förslaget är sådana tjänster och att föreskrifterna därför inte omfattas av anmälningsplikt.

Ärendet har avgjorts av enhetschefen Agnès Courades Allebeck i närvaro av utredarna Hanna Pettersson och Vanessa Zanetti, föredragande.

Agnès Courades Allebeck

Vanessa Zanetti

⁹ Anmälningsdirektivet artikel 7.1. b).

¹⁰ Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG om tjänster på den inre marknaden, artiklarna 15.7 och 39.5.

¹¹ Som omfattas av nuvarande avdelning VI i EUF-fördraget (tidigare avdelning V i EG-fördraget)

¹² Artikel 2.2 (d).